

ماجرای هوشی که توانایی درک ندارد

مبین خیاطی

پژوهشگر
فناوری

اکنون در عصری زندگی می‌کنیم که هوش مصنوعی می‌تواند به راحتی یک متن ساده را گسترش دهد، جملات بیشتری به آن اضافه کند و به اصطلاح آن را «پر و بال» دهد. این قابلیت از یک سو جذاب است، چرا که با دادن یک طرح اولیه، می‌توان به سرعت یک متن گسترده و کامل به دست آورد اما از سوی دیگر، سوالات مهمی پیرامون ماهیت درک و مفهوم اصلی متن پیش می‌آید.

فرض کنید شما یک متن طولانی دارید که با کمک هوش مصنوعی نوشته شده اما به دلیل محدودیت زمانی و عدم علاقه به مطالعه کامل آن، ترجیح می‌دهید آن را مجدداً به هوش مصنوعی بسپارید تا خلاصه‌ای از آن تهیه کند. حال سوالی که پیش می‌آید این است که: مفهوم و درک اصلی متن چه بلایی سرش می‌آید؟ آیا این رفت و برگشت بین گسترش و خلاصه‌سازی، باعث تحریف یا زین رفتن پیام اصلی متن نمی‌شود؟

خواننده‌ای که تنها خلاصه را مطالعه می‌کند، تا چه اندازه به همان درک و نگاهی که نویسنده در ذهن داشته، نزدیک می‌شود؟ آیا این فرآیند دیجیتالی، روح و احساس موجود در متن اصلی را انتقال می‌دهد یا این که تنها مجموعه‌ای از واژگان است که کم و زیاد شده است، بدون در نظر گرفتن جزئیات عمیق و احساسی؟

این سوالات ما را به بحث‌های فلسفی عمیقی می‌برد؛ آیا هوش مصنوعی قادر است آنچه در ذهن نویسنده می‌گذرد را به همان دقت و عمق منتقل کند؟ آیا درک مفهوم یک جمله، تنها وابسته به کلمات است یا چیزی فراتر از آن؟ اینها سوالاتی است که به مرور زمان و با پیشرفت تکنولوژی باید به آنها پاسخ داده شود و شاید پاسخ‌های ساده‌ای نداشته باشد.

باتوجه به این مسائل، نیاز است تا به بررسی دقیق تر تفاوت‌های میان درک انسانی و درک ماشینی بپردازیم. یکی از این تفاوت‌های اساسی، ماهیت تجربه و احساسات است. هوش مصنوعی فاقد احساسات و

تجربه‌های انسانی است و نمی‌تواند آنچه را که نویسنده از نظر احساسی یا روانی تجربه می‌کند، بازآفرینی کند. تجربه‌های شخصی، فرهنگی و حتی اجتماعی افراد، تأثیر عمیقی بر نحوه نوشتن و بیان افکار دارد. به طور مثال، یک نویسنده ممکن است از تجربیات خاصی که در زندگی خود داشته، الهام بگیرد و این تجربیات را به نحوی در متن خود منعکس کند که تنها خواننده‌ای که تجربه مشابهی داشته است، بتواند آن را به درستی درک کند. هوش مصنوعی امکان دارد این الگوها را شبیه‌سازی کند اما نمی‌تواند عمق آن تجربه‌ها را بفهمد. مسأله دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، خلاقیت و نوآوری است. خلاقیت انسانی یکی از ویژگی‌هایی است که هنوز هوش مصنوعی قادر به تقلید آن به شکل کامل نیست. هوش مصنوعی می‌تواند براساس داده‌های موجود، الگوهای رانشناسایی و تکرار کند اما نوآوری به معنای خلق چیزی کاملاً جدید است که براساس تجربه، احساسات و تخیل شکل می‌گیرد. خلاقیت به توانایی برقراری ارتباط بین ایده‌ها و مفاهیم مختلف و ایجاد چیزی منحصر به فرد اشاره دارد. در اینجانب می‌بینیم که چگونه درک انسانی از محدودیت‌های هوش مصنوعی فراتر می‌رود. در نهایت، باید به آینده نگاه کنیم؛ آیا ممکن است روزی هوش مصنوعی به سطحی از درک برسد که بتواند تمامی این جنبه‌های انسانی را بازآفرینی کند؟ برخی از محققان معتقدند که با پیشرفت‌های بیشتر در حوزه هوش مصنوعی و یادگیری عمیق، ممکن است به مرحله‌ای برسیم که این ماشین‌ها بتوانند تاحدی به درک انسانی نزدیک شود. با این حال، حتی در آن صورت نیز سوالات اخلاقی و فلسفی بسیاری باقی خواهد ماند. آیا می‌توان به ماشینی که فاقد تجربه و احساس است، به عنوان یک موجود دارای درک واقعی نگاه کرد؟

بنابراین، هرچند هوش مصنوعی می‌تواند به ما در پردازش و تولید متون کمک کند و حتی در برخی موارد تحلیل‌های جالبی ارائه دهد اما هنوز نیازمند حضور و نقش انسان برای درک واقعی و عمیق مفاهیم هستیم. این همکاری میان انسان و ماشین، می‌تواند به ماکم کند تا از توانایی‌های هر دو به بهترین شکل ممکن بهره ببریم و به جای تکیه صرف بر ماشین‌ها، از هوش مصنوعی به عنوان ابزاری برای گسترش و تقویت توانایی‌های خود استفاده کنیم.

ساخت پردازنده گرافیکی برای هوش مصنوعی

مارک زاکربرگ، مدیرعامل متا گفت که این شرکت قصد دارد امسال هزینه‌های سرمایه‌ای خود را به میزان قابل توجهی افزایش دهد زیرا قصد دارد با رقبای خود در فضای هوش مصنوعی رقابت کند. زاکربرگ گفت که متا انتظار دارد در سال ۲۰۲۵، ۶۰ تا ۸۰ میلیارد دلار برای CapEx هزینه کند. CapEx یا هزینه‌های سرمایه‌ای، به بودجه‌ای اشاره دارد که یک شرکت برای خرید، ارتقا و نگهداری دارایی‌های فیزیکی مانند املاک، ساختمان‌های صنعتی یا تجهیزات استفاده می‌کند. این محدوده پیش‌بینی شده حدود دو برابر ۳۵ تا ۴۰ میلیارد دلاری است که متا سال گذشته برای CapEx هزینه کرد. زاکربرگ همچنین پیش‌بینی می‌کند که مراکز داده شرکت تا پایان سال بیش از ۱/۳ میلیون پردازنده گرافیکی را در خود جای دهد. سرمایه‌گذاری‌های متا در حالی انجام می‌شود که رقبای هوش مصنوعی میلیارد هاد دلار را به پروژه‌های زیرساختی خود سرازیر می‌کنند. مایکروسافت قصد دارد در سال ۲۰۲۵، ۸۰ میلیارد دلار برای مراکز داده هوش مصنوعی هزینه کند، در حالی که OpenAI در حال مشارکت در یک سرمایه‌گذاری مشترک به نام Stargate است که می‌تواند صدها میلیارد دلار منابع مرکز داده را برای آن به ارمغان بیاورد.

اخبار کوتاه و ساده توسط هوش مصنوعی را آغاز کرده بود؛ اما انتشار مقالات تالیف شده با هوش مصنوعی توسط آن سابقه نداشته است. اکنون به نظر می‌رسد که از هفته گذشته، نگارش مقالات کوتاه هم به فهرست قابلیت‌های نگارش خودکار این شرکت اضافه شده است. البته در نگارش این مقالات مذکور از خبرهای نوشته شده توسط گزارشگران سایر خبرگزاری‌ها مثل CNN و MSN هم استفاده شده و خروجی آن کاملاً منطبق بر هوش مصنوعی نیست. طبق اعلام نشریه تک‌رانج، هر مقاله تولید شده با هوش مصنوعی حدود ۴۰۰ کلمه طول دارد و شامل نقل قول مستقیم از منابع مورد استفاده در آن هم نیست. در واقع محتوای منابع به شکل واقعی در بدنه مقاله نوشته شده و شباهت زیادی به خروجی ارائه شده توسط ژورنالیست‌های واقعی دارد. مطالب نگارش شده از این طریق با برجسپ AINewsroom به عنوان نویسنده قابل تشخیص است. منتقدان ادعا دارند که استفاده از هوش مصنوعی در نشریات به منظور تولید محتوا، تنها با سیاست افزایش سود از سوی شرکت‌ها انجام می‌گیرد و می‌تواند به کاهش کیفیت محتوا منتهی شود. شرکت Quartz مهم‌ترین شرکتی است که با بهره‌گیری از هوش مصنوعی، اقدام به اخراج کارمندان خود جهت کاهش نیروی انسانی مورد نیاز کرده است؛ اما مالکان آن ادعا دارند که اخراج‌ها به دلیل فروش چندین نشریه به دیگر شرکا بوده است.

اتاق خبر هوش مصنوعی راه اندازی شد

فناوری‌های هوش مصنوعی به صنعت رسانه و ژورنالیسم است. فناوری که این سؤال را در ذهن ایجاد می‌کند که آیا روزی فرا می‌رسد که جای خبرنگاران انسانی به تدریج با «ژورنالیست‌های هوش مصنوعی» پر شود؟ شرکت Quartz که یکی از بزرگ‌ترین بازیکنان حوزه اخبار و نشریات آنلاین محسوب می‌شود، به تازگی اعلام کرده که از هوش مصنوعی برای نوشتن اخبار استفاده خواهد کرد و مطالبی که با استفاده از ابزارهای خودکار نوشته شده، در نشریات تحت مالکیت آن، قابل رویت است. شایان ذکر است که شرکت Quartz از چند ماه قبل، نگارش

در اقدامی تازه، رسانه آنلاین شناخته شده کوارتز به طور رسمی اعلام کرد که از هوش مصنوعی برای تولید اخبار و مقالات استفاده می‌کند. این رسانه معروف، بخش جدیدی تحت عنوان «اتاق خبر هوش مصنوعی» به واحدهای کاری خود اضافه کرده است. در این بخش، مقاله‌های کوتاه و مبتنی بر داده‌های جمع‌آوری شده از منابع مختلف، با کمک ابزارهای هوش مصنوعی تولید و منتشر می‌شود. کوارتز این تغییرات را به عنوان روشی نوین برای افزایش بهره‌وری و تمرکز بیشتر بر گزارش‌های دقیق تر و تحقیقاتی معرفی کرده است. این تحول نشان دهنده ورود جدی